ΕΤΟΣ Β΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 30 Δεκεμβρίου 1912 ΑΡΙΘ. 106.

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς Παύλου (Δ΄. 5—8).

Τέκνον Τιμόθεε, νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον Εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

Καθὼς ὁ φυσικὸς πατήρ, ὅταν βλέπῃ ὅτι πλησιάζει τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, θεωρεῖ καθῆκόν του νὰ δώσῃ καὶ δίδει, τὰς τελευταίας του συμβουλὰς καὶ παραγγελίας εἰς τὰ φυσικά του τέκνα, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ πνευματικὸς πατὴρ τοῦ Ἀποστόλου Τιμοθέου, προβλέπων τὸν θάνατόν του, ἀπευθύνει πρὸς αὐτὸν τὰς τελευταίας του παραγ-

γελίας εἰς τὴν σήμερον ἀναγνωσθεῖσαν ἀποστολικὴν περικοπήν. «Τέκνον Τιμόθεε—γράφει εἰς αὐτὸν—σοὶ παραγγέλλω νὰ εἶσαι ἄγρυπνος καὶ προσεκτικὸς εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν καὶ εἰς πᾶσαν στιγμήν, νὰ ὑποφέρῃς προθύμως πᾶσαν κακοπάθειαν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἄλλων, νὰ κηρύττῃς τὰς ἀληθείας τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐν γένει σοὶ παραγγέλλω νὰ ἐκπληροῖς τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα σοὶ ἐπιβάλλει τὸ ἱερόν σου ἀξίωμα. Σοὶ τὰ γράφω αὐτὰ—λέγει—διότι πλησιάζει ὁ καιρὸς νὰ ἀποθάνω μὲ μαρτυρικὸν θάνατον, καὶ εἶνε πολὺ πλησίον ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ χωρισθῇ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμά μου. Ἔχω ἀγωνισθῆ τὸν καλὸν καὶ ἔνδοξον ἀγῶνα ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔχω τελειώσει τὸν δρόμον τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ἔχω διαφυλάξει ἀκεραίαν τὴν εἰς τὸν Θεὸν πίστιν· δὲν μοῦ μένει λοιπὸν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ λάβω τὸ βραβεῖον τῆς ἀρετῆς, τὸ ὁποῖον ὁ δίκαιος Κριτὴς θὰ δώσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως ὡς ἀμοιβὴν καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ὅλους ὅσοι ἐφύλαξαν τὰς θείας ἐντολὰς καὶ περιμένουν μὲ ἐλπίδα καὶ πόθον τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν.

Τὰς σοφὰς καὶ σωτηρίους παραγγελίας, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὰς ὁποίας ἠκούσαμεν σήμερον, ἀπευθύνει μὲν ὁ θεῖος Ἀπόστολος εἰς τὸν μαθητήν του Τιμόθεον καὶ δι᾽ αὐτοῦ εἰς ὅλους τοὺς ποιμένας καὶ διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ᾽ ἀπευθύνει συγχρόνως καὶ εἰς ὅλους τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Οὐδεὶς δύναται ν᾽ ἀρνηθῇ ὅτι οἱ πνευματικοὶ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι ἔχουν ἱερὰν ὑποχρέωσιν μεγίστην, ὕψιστον καθῆκον, νὰ εἶναι πάντοτε ἄγρυπνοι καὶ προσεκτικοὶ πρὸς διαφύλαξιν τοῦ λογικοῦ των ποιμνίου ἀπὸ πάσης ἐπιθέσεως τῶν νοητῶν λύκων καὶ κλεπτῶν, καὶ διὰ τοῦτο δίδεται εἰς αὐτοὺς ἡ ἀποστολικὴ παραγγελία «προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος» (Πράξ. Κ´ 28). Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι οἱ πνευματικοὶ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι ἔχουν ἐπίσης τὴν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ λογαριάζουν κόπους, ἀγῶνας, μόχθους καὶ ταλαιπωρίας πρὸς σωτηρίαν τοῦ ποιμνίου των, καθὼς δὲν λογαριάζουν ταῦτα οἱ καλοὶ ἀρχηγοὶ καὶ στρατιῶται, ὅταν πρόκηται περὶ τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος (Β´ Τιμ. Β´ 3). Οὐδεὶς δύναται ν᾽ ἀρνηθῇ ὅτι οἱ πνευματικοὶ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι ἔχουν τὸ ἱερὸν καθῆκον νὰ κηρύττωσι, ν᾽ ἀναπτύσσωσι τὰς θείας ἀληθείας τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἰς τοὺς ἀνθρώπους «ἐπιστάντες εὐκαίρως, ἀκαίρως, ἐλέγχοντες, ἐπιτιμῶντες, παρακαλοῦντες ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ» (Β´ Τιμ. Δ´ 2), νὰ ἐκπληρῶσι μετὰ ζήλου τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα συνεπάγεται ἡ ἱερὰ διακονία των, καὶ ἡ εὐθύνη, τὴν ὁποίαν ἔχουν ἀπέναντι τοῦ Ἀρχιποιμένος Χριστοῦ. Οὐδεὶς δύναται ν᾽ ἀρνηθῇ ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ ὑποχρεώσεις βαρύνουν τοὺς πνευματικοὺς ποιμένας καὶ διδασκάλους, ὅτι εἶνε εἰδικὰ καθήκοντα αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ἐπίσης δύναται ν᾽ ἀρνηθῇ ὅτι τὰ εἰδικὰ

αὐτὰ καθήκοντα τῶν πνευματικῶν ποιμένων καὶ διδασκάλων εἶνε καὶ γενικὰ καὶ τῶν ποιμαινομένων καὶ διδασκομένων, βαρύνουν ἐπίσης ὅλους τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Καὶ πραγματικῶς. Ἐὰν ὁ πνευματικὸς ποιμὴν εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ εἶνε «ἐν πᾶσι» ἄγρυπνος καὶ προσεκτικὸς ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του, καὶ τὸ ποίμνιον, ὁ ἄνθρωπος, ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν καὶ τὸ συμφέρον νὰ εἶνε ἄγρυπνος εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν. Ὁ ἀμείλικτος καὶ φοβερὸς ἐχθρὸς τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, ἡ ἁμαρτία, δὲν εἶνε γενναῖος ἐχθρός, ὥστε νὰ μάχεται ἐκ τοῦ συστάδην, φανερά, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, δὲν προειδοποιεῖ, διὰ νὰ λάβῃ ἀνάλογα μέτρα πρὸς ἄμυνάν του ὁ Χριστιανὸς ἀντίπαλός του, καθὼς κάμνουν οἱ γενναῖοι ἐχθροί. Εἶνε ἐχθρὸς δόλιος, ὕπουλος, ἀπατεών, ἐνεδρεύει παντοῦ καὶ πάντοτε, καιροφυλακτεῖ διὰ νὰ εὕρῃ τὴν κατάλληλον στιγμὴν νὰ ἐπιτεθῇ, παρουσιάζεται πολλάκις ὑπὸ μορφὴν φίλου, παριστάνει δολίως τὸ κακὸν ὡς καλόν, τὸ βλαβερὸν ὡς ὠφέλιμον, τὸ ὀλέθριον ὡς σωτήριον εἰς τὸν ἄνθρωπον, μὲ μόνον τὸν ὕπουλον σκοπόν, νὰ τὸν καταβάλῃ, νὰ τὸν κατανικήσῃ, νὰ τὸν αἰχμαλωτίσῃ, νὰ τὸν κάμῃ τέλειον δοῦλον καὶ ὑποχείριόν του. Καὶ τόσῳ εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον κατορθώνει τὸν σκοπόν του τοῦτον, ὅσῳ περισσότερον ἀμέριμνον, ἀπροφύλακτον, κοιμώμενον εὑρίσκει τὸν ἄνθρωπον. Διὰ τὸν σπουδαῖον τοῦτον λόγον ὁ Χριστιανός, ὁ θέλων τὴν σωτηρίαν του χρεωστεῖ νὰ εἶνε πάντοτε ἄγρυπνος καὶ προσεκτικός, διὰ νὰ ἀποκρούῃ τὰς ἐφόδους τῆς ἁμαρτίας, διὰ νὰ μὴ ἀπατᾶται ἀπὸ τὰ θέλγητρα, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει εἰς αὐτόν, διὰ τοῦτο ὀφείλει κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου νὰ νήφῃ ἐν πᾶσι. Ἡ ἀρετή, τὰ χριστιανικὰ ἔργα, δὲν κατορθώνονται μὲ εὐκολίαν. Καὶ δὲν κατορθώνονται μὲ εὐκολίαν, διότι παρουσιάζονται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν πολλὰ καὶ διάφορα ἐμπόδια, ἐμπόδια ἀπὸ τοὺς κακοὺς λογισμούς, ἐμπόδια ἀπὸ τὴν τάσιν, τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν παρακοὴν τῶν πρωτοπλάστων ἔχει ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, ἐμπόδια ἀπὸ τοὺς πονηροὺς ἀνθρώπους, ἐμπόδια ἐσωτερικὰ ἀπὸ τοὺς ἑαυτούς μας, ἐμπόδια ἐξωτερικὰ ἀπὸ τὸν κόσμον, ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τὰ ὁποῖα ἀναλογιζόμενος ὁ Ἀπόστολος μὲ πόνον ψυχῆς ὀνομάζει τὸν ἑαυτόν του ταλαίπωρον· «ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! Τίς με ρύσεται ἐκ τοῦ θανάτου τούτου;» (Ρωμ. Ζ´ 24). Τὰ ὁποῖα ἔχων ὑπ᾿ ὄψει του ὁ οὐράνιος Διδάσκαλος, ὠνόμασε «στενὴν καὶ τεθλιμμένην τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν» (Ματθ. Ζ´ 14). Καὶ τὰ ἐμπόδια ταῦτα, τὰ πολλὰ καὶ διάφορα, εἶνε ὑποχρεωμένος ὁ Χριστιανός, ἐὰν θέλῃ νὰ εἶνε ἀληθινὸς Χριστιανός, νὰ ὑπερπηδήσῃ, νὰ καταρρίψῃ νὰ ἐξουδετερώσῃ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν κατορθοῦται χωρὶς κόπους καὶ ἀγῶνας, χωρὶς ἱδρῶτας καὶ κινδύνους, χωρὶς κακοπάθειαν, τὰ ἐμπόδια δὲν κατανικῶνται, τὰ χριστιανικὰ ἔργα δὲν πραγματοποιοῦνται, ἐὰν ὁ Χριστιανός, κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου, δὲν κακοπαθήσῃ. Ἡ θεία τοῦ Σωτῆρος διδασκαλία, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὡς ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ σωτηριώδους σκοποῦ, τὸν ὁποῖον

ἐπιδιώκει, εἶνε προωρισμένον νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς ὅλον τὸν κόσμον (Ματθ. ΚΔ΄ 14), νὰ φωτισθῇ ὁ κόσμος ἀπὸ τὸ θεῖον φῶς αὐτοῦ καὶ νὰ σωθῇ. Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο, παρουσιάζεται ἡ ἀπαραίτητος ἀνάγκη «ὑπηρετῶν τοῦ λόγου. Ὑπηρέται δὲ τοιοῦτοι εἴμεθα καὶ ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ, ἀνεξαρτήτως ἀξιώματος καὶ μαθήσεως, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ ἡλικίας, ὅλοι «ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν ἐν Πνεύματι » ἁγίῳ», ὅλοι ὅσοι ἐφωτίσθημεν ὑπὸ τοῦ θείου φωτὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐμπόδιον πρὸς τοῦτο ἡ ἀπαιδευσία ἡμῶν, ἡ ἔλλειψις τοῦ λόγου, ἀφοῦ ἔχομεν τὴν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν ὑπόσχεσιν τοῦ Κυρίου ὅτι θὰ δίδῃ εἰς ἡμᾶς «στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ἡμῖν (Λουκ. ΚΑ΄ 15) ἀφοῦ ἐδιδάχθημεν καὶ πιστεύομεν ὅτι τὸ ἀληθέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον κήρυγμα τῶν θείων ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου εἶνε τὰ χριστιανικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα πείθουσιν εὐκολώτερον καὶ πραγματικώτερον ἀπὸ τὸν λόγον (Ματθ. Ζ΄ 21, Ε΄ 20, Ἰακώβ. Α΄ 22—26). Καὶ διὰ λόγου λοιπὸν καὶ δι᾽ ἔργων, πρὸ πάντων δι᾽ ἔργων, ἔχομεν ὅλοι τὴν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ διδάσκωμεν τὰς θείας ἀληθείας τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, νὰ ποιῶμεν κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου «ἔργον Εὐαγγελιστοῦ».

Διακονίαν δὲ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ, ἔχομεν δεδομένην ἐκ τοῦ Θεοῦ ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἄνθρωποι, ἕκαστος εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας του, ἕκαστος ἀνάλογον τῆς καταστάσεως καὶ τῶν πνευματικῶν καὶ σωματικῶν του δυνάμεων. Ὁ πνευματικὸς ποιμὴν ἔχει τὴν διακονίαν τῆς πνευματικῆς κυβερνήσεως, τῆς διδασκαλίας καὶ κατευθύνσεως τοῦ ποιμνίου του εἰς «νομὰς σωτηρίους» καὶ τὸ πνευματικὸν ποίμνιον τῆς ὑπακοῆς καὶ εὐπειθείας. Ὁ ἄρχων καὶ ὁ δικαστικὸς ἔχει τὴν διακονίαν τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς ἀσφαλείας, τῆς ἀκριβοῦς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἀρχομένων, τοῦ λαοῦ, καὶ ὁ λαὸς τῆς ὑποταγῆς καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς ἄρχοντας. Ὁ διδάσκαλος τὴν διδασκαλίαν, οἱ μαθηταὶ τὴν ἐπιμέλειαν, ὁ στρατιώτης τὴν φύλαξιν τοῦ τόπου, ὁ πλούσιος τὴν κατὰ τὸ θεῖον θέλημα διαχείρισιν τῶν ἀγαθῶν του, ὁ ἐργατικὸς τὴν μετὰ ζήλου ἐργασίαν του. Ὅλοι δὲ ἔχομεν καθῆκον ἐπιβεβλημένον νὰ ἐκπληρῶμεν τὰς διακονίας μας τελείως κατὰ τὸ δυνατὸν, διὰ νὰ ἐκπληροῦται ἐκ τῆς μερικῆς ἑνὸς ἑκάστου διακονίας, ἡ γενικὴ διακονία, ὁ προορισμὸς ὁ καθολικὸς ὅλου τοῦ κόσμου, διὰ νὰ τίθεται εἰς κίνησιν καὶ ἐνέργειαν ἡ μεγάλη καὶ πολυσύνθετος τοῦ κόσμου μηχανὴ, ἀπαράλλακτα ὡς συμβαίνει εἰς τὰς διαφόρους μηχανὰς, αἱ ὁποῖαι κινοῦνται καὶ ἐργάζονται ἐφ᾽ ὅσον ἐκτελοῦν τὴν εἰδικὴν κίνησίν των καὶ ἐνέργειαν ὅλα τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὴν, ὡς σύνολον, μικρὰ καὶ μεγάλα εἰδικὰ μηχανήματα· καὶ διὰ τοῦτο παραγγέλλει ὁ θεῖος Παῦλος εἰς τὸν Ἀπόστολον Τιμόθεον καὶ δι᾽ αὐτοῦ εἰς ἕνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν «τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον». Καὶ, διὰ ν᾽ ἀνακεφαλαιώσωμεν ὅσα εἴπομεν, ἡ πνευματικὴ ἐγρήγορσις καὶ προσοχὴ, ἡ κακοπάθεια κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, ἡ

διδασκαλία τῶν θείων τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀληθειῶν, ἡ τελεία κατὰ τὸ δυνατὸν ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος, τὰ ὁποῖα παραγγέλλει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὸ σημερινὸν ἀνάγνωσμα, εἶνε ἱεραὶ ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ Χριστιανοὶ, εἶνε ἔργα, διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὁποίων ἐξαγοράζομεν ἀσφαλῶς τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν ἡμῶν, εἶνε πράγματα, τὰ ὁποῖα προπαρασκευάζουν εἰς ἡμᾶς τὴν ἐν οὐρανοῖς μακαριότητα. Ἔχομεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ, νοῦν διὰ νὰ σκεπτώμεθα τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ συμφέρον καὶ καταλαμβάνομεν καλῶς ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν διδασκομένων ἐξυπηρετεῖ ἀποτελεσματικῶς τὸ ἀληθὲς καὶ πραγματικὸν συμφέρον ἡμῶν καὶ τὸ ὑλικὸν καὶ τὸ πνευματικόν. Ἔχομεν καρδίαν, διὰ νὰ αἰσθανώμεθα καὶ νὰ ἐπιθυμῶμεν τὸ δίκαιον καὶ τὸ πρέπον, καὶ αἰσθανόμεθα ὅτι ταῦτα εἶνε καὶ δίκαια καὶ πρέποντα. Ἔχομεν δυνάμεις ἱκανὰς, διὰ νὰ ἐκτελῶμεν ταῦτα. Δὲν λείπει τίποτε παρὰ νὰ ἐκτελέσωμεν τὰ λεχθέντα, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἐλέους καὶ τῆς ἀγάπης θὰ εἶνε μεθ' ἡμῶν. Ἀμήν.

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

«*Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον τὴν εὐ-*
» *λογίαν καὶ τὴν κατάραν· τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκού-*
» *σητε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὅπως*
» *ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον· καὶ τὴν κατάραν,*
» *ἐὰν μὴ ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ*
» *ὑμῶν, ὅπως ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, καὶ*
» *πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν*».

(Δεύτερον ΙΑ. 26—28).

Τὸν δεκάλογον, Χριστιανοὶ ἀδελφοί, τὸν ὁποῖον διὰ τῆς χάριτος καὶ τῆς βοηθείας τοῦ παναγάθου Θεοῦ ἔχομεν ἤδη ἑρμηνεύσει ὁλόκληρον· τὸν ἅγιον τοῦτον Νόμον, ὅστις ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐντέλλεται καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπαγορεύει· ἐντέλλεται νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύωμεν αὐτῷ μόνῳ, νὰ ἁγιάζωμεν τὴν διὰ τὴν λατρείαν αὐτοῦ ὁρισθεῖσαν ἑβδόμην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, νὰ τιμῶμεν τὸν πατέρα ἡμῶν καὶ τὴν μητέρα· ἀπαγορεύει δὲ τὸ λαμβάνειν τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ ματαίῳ, τὸ φονεύειν, τὸ μοιχεύειν, τὸ κλέπτειν, τὸ ψευδομαρτυρεῖν, τὸ ἐπιθυμεῖν τὴν γυναῖκα ἢ τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον· τὸν ἅγιον τοῦτον Νόμον ὁ νομοθετήσας αὐτὸν Θεὸς κατωχύρωσε δι' εὐλογίας καὶ κατάρας. Καὶ τῆς μὲν εὐλογίας κηρύττονται ἄξιοι οἱ τηρηταὶ τοῦ Νόμου

τούτου τῆς δὲ κατάρας οἱ παραβάται αὐτοῦ. Ἰδοὺ τὸ θέμα τῆς σημερινῆς ἡμῶν ὁμιλίας.

Ἡ εὐλογία, εἶναι ἡ ἀμοιβὴ ὅλων ἐκείνων, ὅσοι ἤθελον ἀναδειχθῆ τηρηταὶ τοῦ θείου Νόμου. Ἡ εὐλογία δ' αὕτη εἶναι ἡ ἀμοιβὴ οὐχὶ μόνον τῶν τηρούντων τὸν γραπτὸν τοῦ Θεοῦ Νόμον, ἤτοι τὸν Δεκάλογον, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων ὅσοι ὑπῆρξαν πρὸ τοῦ γραπτοῦ Νόμου καὶ ὡς μόνον Νόμον εἶχον τὸν ἄγραφον τοῦ Θεοῦ νόμον τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ κεχαραγμένον. Οἱ κατορθοῦντες τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀποφεύγοντες τὸ κακόν, οἱ τηροῦντες κατὰ γράμμα καὶ ἐξ οἰκείας προαιρέσεως τὰς ἐντολάς, εἴτε τὰς ἐντελλομένας τὸ ἀγαθόν, εἴτε τὰς ἀπαγορευούσας τὸ κακόν, οἱ τοιοῦτοι ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κόσμου κηρύττονται ἄξιοι βραβεύσεως, ἄξιοι εὐλογίας. Τὰ βραβεῖα δὲ ταῦτα, ἡ εὐλογία αὕτη εἶναι ἡ χαρά, ἣν αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἐκπληροῖ τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον, εἶναι ἡ ἀγαθὴ μαρτυρία τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, εἶναι φωνή τις λαλοῦσα εἰς τὸ οὖς, ὅπως ποτε ὁ Κύριος εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἐλάλησεν εἰπών· *«οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα » τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ· ἦ μὴν εὐ- » λογῶν εὐλογήσωσε»*. Ἐὰν ἔχωμεν τὸ εὐτύχημα νὰ ἐμμένωμεν πάντοτε πιστοὶ καὶ προσηλωμένοι εἰς τὸν νόμον τοῦ Κυρίου χωρὶς νὰ παραβαίνωμέν ποτε τοῦτον, οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι βαθείας καὶ ἀναφαιρέτου εἰρήνης εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα θέλομεν ἀπολαύει· *«τῇ ὁδῷ τοῦ Θεοῦ εἰ » ἐπορεύθης, κατῴκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν αἰῶνα»*, λέγει αὐτὸς ὁ Θεός. Ἐὰν ὅμως καταπατήσωμεν, ἀθετήσωμεν τὸν θεῖον νόμον, ἐὰν ὑποπέσωμεν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, εἴτε τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἐπιορκίας, εἴτε τῆς βλασφημίας, εἴτε τῆς πρὸς τοὺς γονεῖς ἀσεβείας, ἢ τοῦ φόνου, ἢ τῆς μοιχείας, ἢ τῆς κλοπῆς, ἢ τῆς ψευδομαρτυρίας, ἢ τῆς κακῆς ἐπιθυμίας, τότε ἡ ἄμεσος τιμωρία εἶναι ἡ κατάρα· τότε ἐξεγείρεται ἡ συνείδησις καθ' ἡμῶν, τότε αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος, εἶναι σκληραὶ καὶ ἀφόρητοι, τότε καταδιώκει ἡμᾶς ἀμειλίκτως νύκτα καὶ ἡμέραν ἡ κατάρα, τότε γινόμεθα ἄλλοι Κάϊν τρέμοντες καὶ στένοντες ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πανταχοῦ ἀκούοντες τὴν φοβερὰν ἐκείνην κραυγὴν τὴν ἀπαιτοῦσαν τὴν ἐκδίκησιν τοῦ ἀδελφικοῦ αἵματος.—Τότε πάσχομεν ὅσα καὶ ὁ Σαούλ, ὁ φθονερὸς καὶ ὁ φιλέκδικος ἐκεῖνος βασιλεύς, τὸν ὁποῖον τὰ πράγματα ἐξηνάγκασαν νὰ ὁμολογήσῃ παρὰ τὴν θέλησίν του ὅτι ὁ πρᾶος καὶ εἰρηνοποιὸς Δαυῒδ ἦτο δικαιότερος αὐτοῦ· *«δίκαιος σὺ ὑπὲρ ἐμέ, ὅτι σὺ » ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθά, ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά.»* Ἡ ὁμολογία ὅμως αὕτη ὑπῆρξε προσωρινή, διότι τὴν ἑπομένην ἀμέσως ἡμέραν ἤρχισε πάλιν νὰ μελετᾷ καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν δολοφονίαν τοῦ Δαυῒδ, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου εἰς νέας πάλιν τύψεις συνειδότος κατεδικάσθη. — Τότε πάσχομεν ὅσα καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Πιλάτου, ἥτις οὐδεμίαν εὑρίσκουσα ἀνάπαυσιν ἕνεκα τῆς ἀνθρωπαρέσκου διαγωγῆς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀδίκως καταδικάσαντος τὸν Χριστὸν εἰς θάνατον, διεμήνυσεν αὐτῷ καθ' ὃν χρόνον ἐκάθητο ἀκόμη ἐπὶ τοῦ βήματος· *«μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ » ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν»*. Τότε πάσχομεν ὅσα καὶ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος ἔπασχε καθ' ὃν χρόνον ἐκυλίετο ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, τὰ ὁποῖα ἐξομολογεῖται ὁ ἴδιος ὅταν μετενόησεν. «Ἡ πτωχὴ καὶ ταλαίπωρος ψυχή μου ἦτο τετραυματισμένη καὶ αἱμόφυρτος ἐκ

τῶν πληγῶν, τὰς ὁποίας κατήνεγκαν κατ' αὐτῆς τὰ πάθη. Ἤμην ὁ ἴδιος φορτίον εἰς ἐμαυτόν· ὁπουδήποτε καὶ ἂν κατέφευγον, οὐδαμοῦ εὕρισκον ἀνάπαυσιν, καὶ δὲν ἐγνώριζον ποῦ ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρω παραμυθίαν εἰς τὰς συμφορὰς καὶ τὰς θλίψεις μου.» Οὐδεὶς παραβάτης τοῦ θείου Νόμου ὑπάρχει, ὅστις νὰ μὴ καταντᾷ εἰς ὁμοίας ὁμολογίας καθ' ἑαυτόν, διότι εἶναι ἀληθῆ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου λέγοντος, ὅτι ἀνεξαρτήτως τῆς ἀναμενούσης ἡμᾶς μεγάλης ἐκείνης Κρίσεως, ἡ ἀθετήσασα τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καρδία ἤδη ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου καταδικάζει αὐτὴ ἑαυτήν, *«ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν » ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει ταῦτα»*.

Τὴν ἀμοιβὴν ταύτην τῶν φυλαττόντων τὸν Νόμον τοῦ Κυρίου καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀθετούντων αὐτόν, τὴν εὐλογίαν δηλονότι καὶ τὴν κατάραν ἀνευρίσκομεν ἐν ἁπάσῃ τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ. Ἐν τῷ Δευτερονομίῳ λέγει ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωϋσέως πρὸς τὸν λαόν. *«Ἰδοὺ δέδω- » κα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγα- » θὸν καὶ τὸ κακόν. Ἐὰν εἰσακούσῃ τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου... » καὶ ζήσεσθε, καὶ πολλοὶ ἔσεσθε, καὶ εὐλογήσει σε Κύριος ὁ Θεός » σου..... Καὶ ἐὰν μεταστῇ ἡ καρδία σου καὶ μὴ εἰσακούσῃς.... ἀναγ- » γέλλω σοι σήμερον ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε καὶ οὐ μὴ πολυήμεροι γέ- » νησθε ἐπὶ τῆς γῆς»*. Τὰ αὐτὰ κηρύττει καὶ ὁ προφήτης Βαροὺχ λέγων· *«Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων » εἰς τὸν αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτήν, εἰς ζωήν· οἱ δὲ καταλεί- » ποντες αὐτὴν ἀποθανοῦνται»*. Τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνει ὁ Θεὸς καὶ διὰ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος· *«ὁ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, καὶ » ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.... ὁδὸς δὲ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦν- » ται καὶ ὁ παράνομος ἐξωσθήσεται ἀπ' αὐτῆς»*.

Τὰ λόγια ταῦτα ἐπιβεβαιοῦνται καὶ ὑπὸ ἱστορικῶν γεγονότων. Ὅσον καιρὸν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς φυλάττει τὸν νόμον τοῦ Κυρίου τὰ πάντα βαίνουσι δι' αὐτὸν κατ' εὐχήν. Καὶ τὰ μὲν ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ οἱ γειτονεύοντες πρὸς αὐτὸν καὶ σέβονται καὶ ἐπιζητοῦσι τὴν φιλίαν αὐτοῦ· αἱ δὲ ἀποθῆκαι αὐτῶν εἶναι πεπληρωμέναι παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ ἕκαστος, ὅπως ἐλέχθη περὶ τῆς μακρᾶς βασιλείας τοῦ Σολομῶντος καὶ τῆς κυβερνήσεως Σίμωνος τοῦ Μακκαβαίου, *«ἕκαστος ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ » καὶ τὴν συκῆν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς»*. Τοὐναντίον δὲ ὅταν ὁ λαὸς οὗτος καταπατῇ καὶ ἀθετῇ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, ἀμέσως ἐπέρχονται κατ' αὐτοῦ αἱ ἱστορικαὶ ἐκεῖναι συμφοραί, ἡ πεῖνα, ἡ ἔνδεια, αἱ θεομηνίαι, οἱ πόλεμοι, ἡ αἰχμαλωσία, οἱ δὲ προφῆται αὐτοῦ σπεύδουσι νὰ γνωρίσωσιν εἰς αὐτὸν πόθεν προήρχοντο ὅλαι αὗται αἱ μάστιγες. *«διὰ τὸ παροργίσαι ὑμᾶς τὸν Θεόν, παρεδόθητε τοῖς ὑπεναν- » τίοις.»*

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἔχομεν καὶ πολλὰ ἄλλα παραδείγματα, δι' ὧν διαπιστοῦται ὅτι τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ ἐπακολουθεῖ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ, τὴν δὲ παράβασιν αὐτοῦ ἡ κατάρα. Πόσα τέκνα σεβόμενα, ὑποτασσόμενα καὶ τιμῶντα τοὺς ἰδίους αὐτῶν γονεῖς δὲν ἀπήλαυσαν παντὸς εἴδους εὐδαιμονίας ἐπὶ τῆς γῆς! Εἰς πόσα δὲ ἄλλα δὲν ἐξεπληρώθη κατὰ γράμμα ἡ ἀκόλουθος ρῆσις τῆς ἁγ. Γραφῆς. *«κακο-*

» *λογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ κόραι τῶν* » *ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος*». Τὶ δὲ σημαίνει τὸ ***σβεσθήσεται λαμπτήρ***; Σημαίνει ὅτι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν τοιούτων τέκνων θὰ ἐνσκήψῃ ἡ κατάρα, ὅτι θὰ διέλθωσι τὸν ἐπὶ τῆς γῆς βίον αὐτῶν ἐν δυστυχίαις καὶ ἐπὶ τέλους θὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ὄχι μόνον τὸ γένος αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα. «*σβεσθήσεται λαμπτήρ,* » *αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ὄψονται σκότος*».

Ἀλλ' ἂς ἀποφύγωμεν τὰς γενικότητας καὶ διὰ νὰ γίνωσι σαφέστερα τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα ἂς ἀναφέρωμεν καὶ ὀνόματα· Ἑρμηνεύοντες τὴν ὀγδόην τοῦ Θεοῦ Ἐντολὴν εἴπομεν, ὅτι αὕτη ἐπιτάσσει τὴν ἐλεημοσύνην καὶ ἀπαγορεύει τὴν κλοπήν. Ἔχομεν ἤδη δύο πρόσωπα, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐτήρησε τὴν Ἐντολὴν ταύτην καὶ ὡς ἀμοιβὴν ἔλαβε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, τὸ δ' ἕτερον ἠθέτησε τὴν ἐντολὴν καὶ ἐτιμωρήθη διὰ τῆς κατάρας. Τὰ δύο ταῦτα πρόσωπα ἐν οἷς ἐνεσαρκώθη, οὕτως εἰπεῖν, ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα εἶναι γυνὴ πτωχὴ ἀφ' ἑνὸς καὶ βασιλεὺς πλεονέκτης ἀφ' ἑτέρου. Ἡ πτωχὴ γυνὴ εἶναι ἡ χήρα ἡ κατοικοῦσα εἰς Σαρεπτὰ τῆς Σιδωνίας ἐν ἡμέραις τοῦ προφήτου Ἠλιού. Κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον τῆς φοβερᾶς ἀνομβρίας καὶ σιτοδείας ἡ χήρα αὕτη οὐδὲν ἕτερον εἶχεν, εἰμὴ ὀλίγον ἄλευρον εἰς τὴν ἀλευροθήκην αὐτῆς, καὶ ὀλίγον ἔλαιον εἰς τὸ ἐλαιοδοχεῖόν της, τὰ ὁποῖα ἅμα ἤθελε φάγει θὰ ἀπέθνησκεν ὑπὸ πείνης καὶ αὐτὴ καὶ ὁ υἱός της. Ἀλλὰ διὰ τὴν φιλόξενον καὶ φιλελεήμονα χήραν οὐδεμίαν ἔχει ὁ κίνδυνος οὗτος σημασίαν. Δὲν ἐπρόφθασεν ὁ προφήτης Ἡλίας νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του καὶ νὰ ζητήσῃ ἄρτον καὶ ἀμέσως σπεύδει καὶ φέρει πρὸς αὐτὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον κατεσκεύασεν ἐκ τοῦ ὀλίγου ἐκείνου ἀλεύρου... Ὁ προφήτης τότε λέγει πρὸς αὐτήν. Τάδε λέγει Κύριος· τὸ ἄλευρον δὲν θὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὴν ἀλευροθήκην, οὔτε τὸ ἔλαιον θὰ ὀλιγοστεύσῃ ἀπὸ τὸ ἐλαιοδοχεῖον μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Κύριος θέλει πέμψει ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο ἀπαράλλακτα ὅπως ὁ προφήτης προεφήτευσεν. Ὁ πλεονέκτης βασιλεὺς εἶναι ὁ Ἀχαάβ, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα καὶ ἄλλοτε ἀνέφερα. Ὁ βασιλεὺς οὗτος, τῇ εἰσηγήσει τῆς ἀσεβοῦς συζύγου αὐτοῦ, τῆς πονηρᾶς Ἰεζάβελ, ἐθανάτωσε τὸν πτωχὸν Ναβουθαὶ διὰ νὰ γίνῃ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει νὰ ἀποκτήσῃ. Ἀλλ' ἐνήργησεν ὁ ἄθλιος χωρὶς νὰ συλλογισθῇ καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψει του ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι ὁ ἐκδικητὴς τοῦ πτωχοῦ καὶ τοῦ καταδυναστευομένου. Καθ' ἣν ὥραν κατήρχετο τοῦ παλατίου του διὰ νὰ κάμῃ κατοχὴν τοῦ πολυποθήτου ἀμπελῶνος, λέγει ὁ Θεὸς πρὸς τὸν προφήτην Ἡλίαν. Ὕπαγε πρὸς συνάντησιν τοῦ Ἀχαὰβ καὶ εἰπὲ αὐτῷ τὰ ἑπόμενα. Τάδε λέγει Κύριος· ἔγινες φονεὺς τοῦ Ναβουθαὶ καὶ ταὐτοχρόνως καὶ κληρονόμος τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ. Μάθε ὅμως ὅτι εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ὅπου ἔγλυψαν οἱ σκύλοι τὸ αἷμα τοῦ Ναβουθαί, ἐκεῖ θὰ γλύψουν καὶ τὸ ἰδικόν σου· ἡ δὲ γυνή σου Ἰεζάβελ θὰ καταφαγωθῇ ἀπὸ τοὺς σκύλους ὑποκάτω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Ἰεζράελ, διότι ἐγένετο συνεργὸς τοῦ ἀνοσιουργήματός σου. Ἡ πρόρρησις δ' αὕτη τοῦ προφήτου Ἠλιοὺ ἐξεπληρώθη κατὰ γράμμα μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν. Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἀντήμειψεν ὁ Κύριος τὴν φιλελεήμονα χήραν καὶ ἐτιμώρησε τὸν ἄδικον βασιλέα. Ἰδοὺ τίνι

τρόπῳ ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὴν εὐλογίαν του ἐπὶ τὴν τηρήσασαν τὸν θεῖον Νόμον, καὶ ἐξαπέλυσε τὴν φοβερὰν αὐτοῦ κατάραν κατὰ τοῦ ἀθετήσαντος καὶ παραβάντος τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλ' ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἔφθασεν ὁ καιρός, καθ' ὅν ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἄνθρωπος, ὅπως σώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Ἐσαρκώθη ἐκ Παρθένου ἁγνῆς, ἐγεννήθη, ἐβαπτίσθη ἐν τῷ Ἰορδάνῃ καὶ διῆλθε τὴν Ἰουδαίαν διδάσκων τοὺς λαούς. Τί δὲ ἔπραξε προκειμένου περὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου; Κατήργησεν ἆρά γε τοῦτον ὅπως κατηγόρουν αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ; Οὐχὶ βεβαίως, ἀλλ' ἔπραξε πᾶν τοὐναντίον, ἐνίσχυσε καὶ διὰ νέου κύρους περιέβαλε τοῦτον· σφραγίζων δὲ τοῦτον διὰ τοῦ θείου αὐτοῦ κύρους συνεπλήρωσε καὶ ἐτελειοποίησε τοῦτον· κατεδίκασε τὰς Φαρισσαϊκὰς παρερμηνείας αὐτοῦ, καὶ ἀπήλλαξε τοῦτον τῶν τελετουργικῶν, πολιτικῶν, διοικητικῶν, ἀστυνομικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι περιώριζον αὐτὸν εἰς νόμον ἑνὸς μόνου λαοῦ, καθ' ὅσον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἔμελλε νὰ γίνῃ νόμος ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ καὶ τοῦ νόμου τούτου τοῦ ἀνακαινισθέντος συμπληρωθέντος καὶ τελειοποιηθέντος ποία ὡρίσθη ἡ ἀμοιβὴ καὶ ἡ τιμωρία; Ὡρίσθη ἆρά γε ἡ αὐτή, ἡ ὁποία καὶ πρότερον ὑπῆρχε ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ φυσικοῦ νόμου, καὶ βραδύτερον ἐπὶ τοῦ γραπτοῦ νόμου; Βεβαίως, ὅπως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ φυσικοῦ νόμου, οὕτω καὶ τόρα οἱ τηροῦντες καὶ φυλάττοντες τὸν νέον Νόμον πληροῦνται ἡδονῆς καὶ χαρᾶς, οἱ δὲ τοῦτον παραβιάζοντες καὶ ἀθετοῦντες καταδιώκονται ὑπὸ τῆς φωνῆς τῆς συνειδήσεως, ἤτοι τῶν ἐλέγχων καὶ τῶν τύψεων αὐτῆς. Ὅπως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ γραπτοῦ Νόμου, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ νέου Νόμου τοῦ Θεοῦ οἱ πιστοὶ τοῦτον τηροῦντες καταξιοῦνται τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, οἱ δὲ καταπατοῦντες ἐπισύρουσιν ἐφ' ἑαυτοὺς τὴν θείαν κατάραν. Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ τὸν Εὐαγγελικὸν τοῦτον Νόμον σεβόμενοι καὶ φυλάσσοντες ἀπεκδέχονται καὶ τὴν ἀνεκτίμητον ἐκείνην ἀμοιβήν, τὸ εἰσελθεῖν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν καὶ ἀπολαῦσαι τῆς ἀτελευτήτου μακαριότητος· «*ὁ » ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, εἰσελεύσεται εἰς τὴν » βασιλείαν τῶν οὐρανῶν*», οἱ δὲ τοῦτον ἀθετοῦντες οὐδὲν ἕτερον δικαιοῦνται νὰ ἀπεκδέχωνται, εἰμὴ τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, διότι «*πᾶν δένδρον » μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλεται*». Ὑπάρχει ἤδη ἀμοιβὴ μείζων καὶ ποθεινοτέρα τῆς ἀμοιβῆς, ἥτις συνίσταται οὐχὶ ἐξ ὑλικῶν καὶ προσκαίρων καὶ φθειρομένων ἀγαθῶν, ἀλλ' ἐκ μακαριότητος μὴ ἐχούσης τέλος; Ὑπάρχει δὲ τιμωρία φοβερωτέρα τῆς μὴ ἐχούσης τέλος; Περὶ τῆς οὐρανίου ταύτης μακαριότητος, τῆς ἀτελευτήτου, ἥτις ἐπιφυλάσσεται διὰ τοὺς τηροῦντας τὸν θεῖον Νόμον ὁ προφητάναξ Δαυΐδ λέγει· «*ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή*». Προκειμένου περὶ τῆς ἀτελευτήτου ἐπίσης τιμωρίας, τῆς αἰωνίου δολονότι κολάσεως, ἥτις ἔσται ἡ κληρονομία τῶν παραβατῶν τοῦ Νόμου, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε· «*μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτενούντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα » μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι.... Φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀπο» κτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον » φοβήθητε*».

Χριστιανοί μου ἀγαπητοί, κληρονόμοι τοῦ Παλαιοῦ Νόμου καὶ τέκνα

τοῦ νέου Νόμου, τοῦ Νόμου τῆς Χάριτος, φυλάττετε τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου.

Ἐγγράψατε ταύτας ὄχι, ὅπως ἐπὶ τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς, ἐπάνω εἰς τὰ φορέματα ὑμῶν οὔτε «*ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν » ὑμῶν*», ἀλλὰ ἐν αὐταῖς ταῖς «*καρδίαις*» ὑμῶν.

Φυλάττετε ταύτας ὄχι μὲ φόβον δουλικόν, ἀλλὰ μὲ ἀγάπην υἱϊκήν· διότι ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «*φόβος οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἡ τελεία » ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον*».

Προσέξατε δὲ καλῶς μὴ τυχὸν περιορισθῆτε εἰς τὴν τήρησιν μιᾶς ἐντολῆς παραμελοῦντες τὰς λοιπάς. Τηρεῖτε ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ συγχρόνως μίαν ἑκάστην αὐτῶν. Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος διακηρύττει. «*ὅστις ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἑνί, γέγονε » πάντων ἔνοχος· ὁ γὰρ εἰπὼν μὴ μοιχεύσῃς εἶπε καὶ μὴ φονεύσῃς· » εἰδὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δέ, γέγονας παραβάτης νόμου*».

«*Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε*». «*Ἡ δὲ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν » Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, καὶ ἡ κοινωνία » τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν. Ἀμήν.*

Η ΥΣΤΑΤΗ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

«***Βλέπετε πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι,***
» ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι
» αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι· διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε
» ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυ-
***» ρίου*».** (Ἐφεσ. Ε' 15).

Δεδοξασμένον εἴη, Χριστιανοί μου ἀγαπητοί, τὸ προσκυνητὸν Ὄνομα τοῦ παναγάθου Θεοῦ ἡμῶν, ὅστις κατηξίωσεν ἡμᾶς, ἵνα φθάσωμεν εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην, τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους. Ἀλλὰ ποία πρέπει νὰ ἦναι ἡ σκέψις τοῦ Χριστιανοῦ κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ; Περὶ τούτου προτίθεμαι νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις.

Ἠρώτησάν ποτε Πιττακὸν τὸν Λέσβιον, ἕνα τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ποῖον πρᾶγμα εἶναι τὸ πολυτιμότερον διὰ τὸν ἄνθρωπον. Οὗτος ἀπήντησεν· ὁ χρόνος, ὁ καιρός. Καὶ τῷ ὄντι· οὐδὲν εἶναι πολυτιμότερον τοῦ καιροῦ, διότι διὰ τοῦ καιροῦ δυνάμεθα τὰ πάντα νὰ κερδίσωμεν, τὸν δὲ καιρὸν ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν προσφέρωμεν, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν θυσιάσωμεν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀγοράσωμεν. Πολύτιμον δ' εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὅταν ἅπαξ χάσωμεν, δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ ἐπανακτήσωμεν. Λοιπὸν οὐδὲν τοῦ χρόνου πολυτιμότερον.

Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ χάσωμεν τὸ πολύτιμον τοῦτο ἀγαθόν, τὸν χρόνον, τὸν ὁποῖον ὁ πανάγαθος Θεὸς ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τί πρέπει νὰ πράξωμεν; Εὔκολος ἡ ἀπάντησις· νὰ κάμνωμεν καλὴν χρῆσιν τοῦ χρόνου τοῦ ἐπὶ γῆς βίου ἡμῶν. Κάμνει δὲ καλὴν χρῆσιν τοῦ χρόνου ὁ Χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος φυλάττει ἐπακριβῶς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκπληροῖ μετὰ χαρᾶς καὶ προθυμίας τὰ ἑαυτοῦ καθήκοντα, τὰ πρὸς τὸν Θεόν, τὰ πρὸς τὸν πλησίον, τὰ πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα. Κάμνει καλὴν χρῆσιν τοῦ χρόνου ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μετ᾽ εὐλαβείας ἐκπληροῖ τὰ θρησκευτικὰ αὐτοῦ χρέη, ὁ ὁποῖος ἀγαθοεργεῖ, ἐλεεῖ καὶ βοηθεῖ τοὺς πτωχούς, ὑπακούει εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος του καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἀκόμη ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος. Ἑνὶ λόγῳ ἐκεῖνος ὅστις διέρχεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ εὐεργετῶν, ὅπως ἔπραττε καὶ ὁ διδάσκαλος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Χριστός, ὅστις «*διῆλθεν εὐεργετῶν*», οὗτος κάμνει καλὴν καὶ σωτήριον χρῆσιν τοῦ χρόνου. Τοὐναντίον κακὴν χρῆσιν τοῦ χρόνου κάμνει ὁ Χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὅστις κατασπαταλᾷ τὰς πολυτίμους ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ἁμαρτάνειν, εἰς τὸ πράττειν τὸ πονηρόν.

Καλήν, ἀρίστην μάλιστα ποιεῖται χρῆσιν τοῦ χρόνου ὁ Χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὅστις φροντίζει νὰ ἐξαλείφῃ τὰς κακὰς ἕξεις καὶ συνηθείας καὶ πᾶσαν ἐν γένει κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. Οὐδεὶς ὑπάρχει ἀσθενής, ὅστις νὰ μὴ διαθέτῃ τὰς ἡμέρας του πρὸς θεραπείαν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς μαστιζούσης αὐτὸν νόσου. Ποία δὲ ἀσθένεια κινδυνωδεστέρα ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν; Ἀπ᾽ ἐναντίας κακὴν καὶ ὀλεθρίαν ποιοῦνται χρῆσιν τῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς αὐτῶν ἐκεῖνοι οἵτινες ἀντὶ νὰ ἐκριζώνωσι τὰς κακίας καὶ τὰς πονηρὰς αὐτῶν ἕξεις, προσθέτουσι καθ᾽ ἑκάστην ἁμαρτήματα ἐπὶ ἁμαρτημάτων.

Ἰδοὺ εἰς τί πρέπει νὰ ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν καὶ νὰ συγκεντρώνωμεν τὰς ἡμετέρας σκέψεις καὶ κατὰ πᾶσαν μὲν ὥραν καὶ ἡμέραν παρερχομένην, ἀλλὰ πρὸ πάντων κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους. Ἐκάμαμεν καλὴν ἢ κακὴν χρῆσιν τῶν ἡμερῶν αἱ ὁποῖαι παρῆλθον ἤδη ἀνεπιστρεπτεί; Ἐξεπληρώσαμεν μετὰ ζήλου τὰ θρησκευτικὰ ἡμῶν καθήκοντα, ἢ ἀδιάφοροι καὶ ψυχροὶ περὶ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ διετελέσαμεν; Ἐτηρήσαμεν τὰς Ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ ἢ κατεπατήσαμεν καὶ παρέβημεν ταύτας ἀσυστόλως; Οἱ γονεῖς ἐξεπαιδεύσαμεν τὰ ἡμέτερα τέκνα «*ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου*» διὰ τῶν ἡμετέρων ὁδηγιῶν καὶ πρὸ πάντων διὰ τοῦ καλοῦ ἡμῶν παραδείγματος, ἢ τοὐναντίον ὠθήσαμεν ταῦτα πρὸς τὸ βάραθρον τῆς ἀπωλείας διὰ τοῦ σκανδαλώδους ἡμῶν βίου; Οἱ συμπολῖται περιεπατήσαμεν ἐν ἀγάπῃ πρὸς ἀλλήλους, συμφώνως τῇ Ἐντολῇ τοῦ Κυρίου ἐντειλαμένου, «*περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ*» ἢ μίση καὶ ἔχθρας κατ᾽ ἀλλήλων ἐξεθρέψαμεν; Καὶ ἐν γένει ὑπετάγημεν

εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἢ δοῦλοι τῶν ἰδίων συμφερόντων καὶ παθῶν καὶ ἀνοήτων ἐπιθυμιῶν ἐγενόμεθα;

Τοιαύτας καὶ ἄλλας ὁμοίας ἐρωτήσεις ἂς ἀποτείνωμεν κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ ἔτους ἡμέραν εἰς τὴν ἡμετέραν συνείδησιν, τὴν ἀδέκαστον ταύτην τοῦ Θεοῦ φωνὴν, διὰ νὰ μάθωμεν ποίαν ἐποιησάμεθα μέχρι σήμερον χρῆσιν τῶν πολυτίμων ἡμερῶν τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ἐὰν δὲ ἡ φωνὴ αὕτη πληροφορήσῃ ἡμᾶς, ὅτι εἰς μάτην καὶ ἀνωφελῶς κατεδαπανήσαμεν τὸν καιρὸν ἡμῶν, τότε ὀφείλομεν νὰ στενάξωμεν καὶ νὰ κλαύσωμεν, διότι ἐχάσαμεν θησαυρὸν ἀνεκτίμητον, τὸν ὁποῖον δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ ἀνακτήσωμεν, καὶ ταὐτοχρόνως ὀφείλομεν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν γενναίαν ἀπόφασιν τοῦ νὰ κάμωμεν καλὴν καὶ θεοφιλῆ χρῆσιν τοῦ χρόνου τῶν ὑπολειπομένων τοὐλάχιστον ἡμερῶν τῆς ζωῆς ἡμῶν· Ὀφείλομεν εἰς τὸ μέλλον τοὐλάχιστον νὰ γίνωμεν φρόνιμοι καὶ νὰ πολιτευθῶμεν οὐχὶ ὡς ἄφρονες, οὐχὶ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοὶ ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν· *«Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, » ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι· διὰ τοῦτο μὴ » γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τὶ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου».*

Εἰς τὰς σωτηρίους ταύτας σκέψεις εἶναι ἀνάγκη, Χριστιανοί μου ἀγαπητοὶ, νὰ ἀφιερώσωμεν τὴν ὑστάτην ἡμέραν τοῦ ἔτους· Εἰς τὸ ἐπὶ θύραις δὲ νέον ἔτος ὀφείλομεν νὰ εἰσέλθωμεν ὡπλισμένοι μὲ τὴν εἰς Χριστιανοὺς ἐμπρέπουσαν ἀπόφασιν τοῦ νὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς ὥρας καὶ τὰς στιγμὰς αὐτοῦ ἀκόμη ὑπὲρ τῆς ἐν τῇ πίστει καὶ εὐσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ προκοπῆς καὶ ἐπιδόσεως ἡμῶν, ἵνα καταξιωθῶμεν ἐκεῖ, ὅπου ὁ χρόνος δὲν ὑπάρχει, *«καὶ χρόνος οὐκ ἔσται ἔτι»*, τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων, *«ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ οἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ » καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη»*. Γένοιτο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ „ΠΟΙΜΕΝΟΣ“

Β΄. ΕΤΟΥΣ